

Ungdom — tror jeg nok, man kan sige — var det sjældent, at de, der boede langt ude ved Fjorden, følte sig egentlig generede af dette Privilegium, og vi, som er nære Naboer til Gaarden, forstod udmærket godt, at vi her stod overfor Ejerens Ret, og der var ingen, der tænkte paa at krænke den. Længere nede ved Aaen var det imidlertid let forstaaeligt, at de ikke anede, at en, der boede langt oppe, havde en saa uindskrænket Ret til Fiskeriet. Det var dog først, da en ny Ejer fik Gaarden, at der opstod Konflikter, som medførte lange Processer og Straffe o. s. v., og Resultatet blev saa, at Staten købte Gaarden. Herom ved ældre Medlemmer af dette Ting naturligvis fuld Besked. Det, der gjorde Gaarden saa værdifuld, var Fiskeriet af Laksen, denne kostbare Fisk. Laksen fra Randers var bekendt for at være den ypperligste af alle Laks, og det maa ogsaa nok have været saadan, hvordan skulde man ellers komme til at paastaa det? En gammel Historiker skriver saaledes om Randers: Du gamle Laksestad, Berømte Rigdomskilde! Det kan godt være, at man vil sige, at da jeg er fra denne Egn, vil jeg holde paa dette Fortrin for Randers Laks, men noget maa der jo være om det. En Mand, som jeg anser for Kender — det vil sige, naar Laksen serveres i kogt Tilstand — har paastaat overfor mig, at han var i Stand til ved en hvilken som helst Lejlighed at smage, om det var en Randers Laks, han spiste, eller om det var en Laks, som var fanget andetsteds, men det vil jeg lade staa ved sit Værd.

Nu er det foreslaaet, at denne Fiskegaard skal nedlægges og Jorderne bort-sælges. Som De vil se af det af Landbrugsministeren nedsatte Udvalgs Betænkning, er Frisen vold Fiskegaard skyldsat for mellem 3 og 4 Tønder Hartkorn og har en Ejendomsskyld af 20,000 Kr. Der er ganske vist, det ser jeg nu, indløbet en Trykfejl: Der staar „Frisenvold Hovedgaard“, men der menes selvfølgelig „Frisenvold Fiskegaard“. Frisen vold Hovedgaard ligger lige i Nærheden af Fiskegaarden. Naar nu Udvalget tilraader at sælge disse Jorder og nedlægge Fiskegaarden, er det, som jeg har anført, fordi det paa vedkommende Egn er et almindeligt Ønske, idet man mener, at den skader Fiskeriet i Gudenaå. Fiskegaarden er blevet opretholdt, fordi det mentes, at den netop gavnede Fiskeriet, men efter de Undersøgelser, der er fore-

tagne, er de sagkyndige kommet til en noget anden Opfattelse, idet det ved Mærkning af Fisk, der er fangne ved Laksegaarden, er paavist, at Fiskene ikke kommer tilbage til det samme Vand. Det var en almindelig Antagelse, at Laksen søgte tilbage til det Vand, hvori den var opvokset. Laksene gaar op i Floderne for at yngle og gaar derpaa tilbage til Havet, og det mentes, at de næste Aar søgte den samme Plads, hvor de før havde leget. Men det har ved Mærkningen vist sig, at det kun sker rent undtagelsesvis, idet adskillige af de mærkede Fisk er fangne i Norge og Sverige og kun meget faa i Gudenaå. Det menes nu, at det er afhængigt af Vind- og Strømforhold o. s. v., hvor de gaar hen for at yngle. Derfor tillader vi os at foreslaa, at Fiskegaarden sælges, men det vil dog ses, at der tages alt muligt Forbehold, idet det er Meningen at sikre sig visse nærmere betegnede Parceller og ligeledes at sikre sig Vej-Ret o. s. v. og ved Salget at ophæve den Fiskeret, der er knyttet til Ejendommen. Derved vilde Staten til en hvilken som helst Tid kunne genoptage Fiskeriet, hvis det maatte anses for formaalstjenligt. Bygninger og Marker vil det absolut være rigtigt at afhænde, bl. a. fordi Bygningerne er temmelig forfaldne, og dersom Staten skal til at opføre nye Bygninger, vil det staa i et ret grelt Forhold til de Indtægter, Staten har af Ejendommen. En tidligere Taler nævnedes, at Staten byggede dyrt, og det vilde vel ogsaa blive Tilfældet her.

Der er flere Gange i Aarenes Løb indsendt til Regering og Rigsdag Andragende fra Lodsejeren, der ejer de betydelige Engstrækninger ovenfor Fiskegaarden, om at faa denne nedlagt, da det er beviseligt, at Fiskegaarden under stærke Regnskyl endog midt i Høbstens Tid stemmede saadan op for Vandet, at det gik op i Engene og ødelagde store Værdier. Da det af Landbrugsministeren nedsatte Udvalg har kunnet slutte sig til denne Klage, finder jeg det rigtigt at anføre dette, som er aldeles paalideligt. Jeg har selv dyrekøbt Erfaring for, at det forholder sig saaledes. Det er forstaaeligt nok, at naar der i Sommertiden kommer stærke Regnskyl og Tordenbyger langs Gudenaåen, maaske helt oppe fra Silkeborg, vil denne lange Aa med dens mange Tilløb og Bække svulme op. Paa Strækningen fra Langaa til